

Додаток 3

Конспекти занять на систематизацію знань дітей морально-етичного напрямку

Слова ввічливості на кожен день — чарівні слова
(старший дошкільний вік)

Мета: ознайомити дітей з різними формами вітання, прохання, звертання, подяки; вчити використовувати ці форми у спілкуванні з ровесниками, зі старшими; виховувати навички культури поведінки.

Обладнання: ілюстративний матеріал за темою; зразки усної народної творчості.

Хід заняття

Вихователь. Діти, чи чули ви коли-небудь про чарівні слова?

— А може, хтось захоче їх назвати?

— А як їх ще називають? (Відповіді дітей.)

Вихователь. А для чого слід вживати чарівні слова?

— Давайте вивчимо вірш.

Чарівні слова

До всіх сердець, як до дверей,

Є ключики малі.

Їх легко кожен підбере,

Якщо йому не лінь.

Ти, друже, мусиш знати їх,

Запам'ятать неважко:

Маленькі ключики твої

— «Спасибі» і «Будь ласка».

(В. Гужева)

— Які слова ввічливості звучать у поезії?

— Коли ми їх вживаємо?

— Як ще у поезії названі слова ввічливості?

— Правильно, ці вміло дібрані «ключики» відімкнуть будь-чиє серце. А зараз повторимо «Вітання».

Як вітатися, ти знаєш?

Хоч воно і важче,

Не «Привіт» казати треба,

А «Вітаю» — краще.

Добридень!

Добрий день!

Дякую! Прошу! Вибачте!

На здоров'я! До побачення! Добраніч!.. (Б. Гірський)

Вихователь. Давайте пограємо у гру «Де вживаємо чарівні слова і коли?»

Ситуації:

— Що ми говоримо, коли прокидаємося?

— Які слова-вітання ви промовляєте під час зустрічі з рідними?

— Які слова-вітання ви вживаєте під час зустрічі з друзями?

— Які ви знаєте слова-прощання, слова-подяки? (Відповіді дітей.)

Вихователь. Пограємо у гру «Що не так?»

З ліжка Ясочка зіскакує,

До батьків гукає:

— Дякую. Потім, з'ївши свій сніданок,

Проказала: — Добрий ранок.

Вихователь. А ось і скоромовки завітали. Давайте вивчимо ту, яка вам сподобається.

• Складемо з дзвіночків ми букет

І понесем до неньки.

Ласкаво ненька посміхнеться

І скаже: «Дякую вам, донечки мої маленькі!»

• Семен сказав своїм синам:
— Сини, складіть скирту сіна.
Сини склали скирту сіна
Семен сказав своїм синам: «Спасибі».

• У садочку у Пилипа
Виросла висока липа.
Не лінь було Пилипу щодня полоти липу.
«Спасибі»,— до Пилипа Лопоче листям липа.

Вихователь. А ще із словами ввічливості можна звертатися до сонечка, природи, Вітчизни... Послухаємо їх і складемо до торбинки чарівних слів.

• Струмок серед гаю, як стрічечка.
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, мають, квітують поля —
добрідень тобі, Україно моя!

• Я всміхаюсь сонечку:
— Здрастуй, золоте!
Я всміхаюсь квіточці —
Хай вона цвіте!

• Журавлі летять, курличуть,
Шлють останнє «прощавай».
Літечко з собою кличуть,
Забирають в теплий край.
— Які чарівні слова ми покладемо до торбинки?

Підсумок

Вихователь. А на завершення нашого заняття — вірш.

Добрі слова
— Доброго ранку!
— Мовлю за звичаєм.
— Доброго ранку,
— Кожному зичу я.
— Доброго дня вам!
— Людям бажаю. «Вечором добрим»
Стрічних вітаю.
І посміхаються
В відповідь люди
— Добрі слова ж бо
Для кожного любі. (В. Бірюков)

Міст миру (старший дошкільний вік)

Мета: продемонструвати зв'язок між особистим вибором і впливом цього вибору на інших людей. Підвести до усвідомлення того, що кожна людина приходить у цей світ творити добро. Формувати у дітей бажання бути добрими, милосердними, лагідними та привітними до оточуючих, поважати переваги мирного співіснування з іншими людьми

Обладнання і матеріали: стікери і маркери, ватмани, зображення глобусів на ватмані; список цінностей і дій; жовте коло з ватману, різнокольорові промінчики; рушники середнього розміру; комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор.

Хід заняття

Вихователь: - Вітаю вас, діти! Сьогодні ми гратимемо в дуже цікаву гру. Ми станемо будівниками та спорудимо особливий, чарівний міст. Ми маємо підготуватись, і я пропоную стати в коло. А тепер привітайте одне одного й будемо починати.

Діти стають парами або трійками, беручись за руки. Після 1-2 хвилиного обговорення групи демонструють власне коротке привітання, яке може складатися навіть з одного слова або жесту.

Гра «Сонечко»

Діти стають у коло. Посередині кола слід покласти сонечко (жовте коло), кожна дитина отримує промінчики (смужки).

Завдання для дітей: свій промінчик можна прикласти до сонечка тільки після того, як дитина придумає побажання для всієї групи й озвучить його.

Питання для обговорення:

Чи легко було придумати побажання?

Що люди бажають одне одному?

Чи можна поліпшити настрій іншому за допомогою побажань?

Чи можна сказати, що наше сонечко вийшло дуже гарним саме тому, що ми були привітними та доброзичливими одне до одного?

Чи сподобалось вам таке ставлення одне до одного?

Що означає слово «мир»?

Вихователь: Діти, на завершення гри давайте подаруємо свою найкращу усмішку сусідові. А робитимемо ми це по колу, по черзі повертаючись до сусіда праворуч і всміхаючись йому, і так далі, замикаючи коло.

Вправа «Будівник миру»

Вихователь: А тепер ми перетворюємось на будівників, і не простих, а будівників – чарівників. Для цього ми маємо дещо зробити. Ви бачите, що нас оточує багато хорошого, але водночас існують і не дуже хороші речі. На щастя, ми можемо зробити світ, який нас оточує, таким, як бажаємо. намалюємо цей світ. *(Перший глобус діти розфарбовують, на другому малюють світ, який хочуть бачити навколо себе.)*

Для того щоб він таким став, ми маємо список справ, за допомогою яких ми побудуємо міст між цими двома світами. Щоразу, як ви зробите щось із списку, - наклейте стікер на відповідну дощечку нашого моста.

Фізкультхвилинка під бадьору музику

Ось скакалки ми візьмемо

І стрибати розпочнемо.

Всі стрибаємо тихенько,

Навшпиньках, ще й легенько.

Ледь торкаємось підлоги —

Не стомити наші ноги.

Діти на майданчику гуляють,

Спритно бігають, високо стрибають.

Ми всі трохи погуляли

І на місце посідали.

Один, два, три, чотири, п'ять!

Будемо весело стрибать!

Стій!

Вихователь: Діти, а тепер послухайте казку.

Намісто з чотирма променями

Побачило Сонечко хвору Дівчинку в ліжку. Дівчинка лежала, очі її були закриті, вона тихо стогнала.

Жаль стало Сонечкові Дівчинку. Нахилилось воно над її голівкою й тихо прошепотіло:

— Візьми, Дівчинко, чарівне намисто з чотирма променями. Чотирьох нещасних ти можеш зробити щасливими. На кого спрямуєш промінь — той і стане щасливим.

Відкрила очі Дівчинка, бачить — лежить на постелі чарівне намисто, чотири промені грають на стіні.

«На кого ж направити щасливі промені? — думає Дівчинка.— Хто у нас нещасливий?»

Подумала і важко зітхнула: нещасними були бабуся, дідусь, тато й мама. У бабусі зуб болить, у дідуся ліжко скрипить, татко горілку п'є, мама сльози ллє.

Спрямувала Дівчинка чарівний промінь на бабусю — і зуб у неї зразу ж перестав боліти.

Спрямувала промінь на дідуся — ліжко перестало скрипіти.

Спрямувала промінь на тата — перестав тато горілку пити.

Спрямувала промінь на маму — перестала мама сльози лити, радісно посміхається.

Про себе, про свою хворобу Дівчинка забула. А коли всі стали щасливими, вона стала найщасливіша, і хвороба залишила її.

В.О. Сухомлинський

Бесіда

- Що Сонечко подарувало Дівчинці?
- Чому саме Дівчинці, а не комусь іншому зробило воно подарунок?
- Яким було Сонечко у ставленні до дівчинки?
- Як скористалася дівчинка дарунком Сонечка?
- Добери слова, які характеризували б дівчинку. (Дівчинка яка?)

Запам'ятай народну мудрість:

Хочеш собі добра, не роби нікому зла.

Про добре серце треба змалку дбати.

Добре серце утримає від негідного та небаченого вчинку.

Хто людям добра бажає, той і собі має.

Рухлива гра «Миротворець»

Ця гра також може допомогти дітям, котрі не ладнають між собою, стати ближче, працюючи одне з одним. У ній діти діють про троє. Вони можуть виконати завдання за умови, що налаштовують одне одного. Для кожного трійки дітей – один рушник середнього розміру, зв'язаний посередині.

Вихователь: - Розійдіться по троє. Я хочу познайомити вас з однією цікавою грою. Двоє з вас будуть ловцями. Ловці стають обличчям один до одного на відстані близько метра. Третій – миротворець.

Миротворець підкидає рушник між ловцями. Ловці мають разом спіймати рушник тілом, не допомагаючи руками. Щоб це вийшло, ви повинні діяти разом. Я ходитиму й дивитимусь, як ви вирішуйте це завдання.

Перегляд і обговорення мультфільму «Просто так»

Завдання для групи: Візьми участь у добродійній акції (разом із татком і мамою підготуй подарунки для діток – сиріт, хворих, допоможи старенькій сусідці, допоможи бабусі поратися по господарству тощо).

Вихователь: Для того щоб наш чарівний міст ніколи не зруйнувався, ми маємо постійно про нього пам'ятати і дбати, роблячи добрі справи. Тільки тоді світ навколо нас стане кращим, засяє усмішками, одягнеться у веселку, запанують мир і злагода поміж людей. І хоч ви ще зовсім діти, але зрозумівши це, можете стати справжніми будівниками миру

Всім допомагати - вірних друзів мати.

(Старша група)

Мета: формувати в дітей уявлення про поняття дружби як про найбільшу соціальну на моральну цінність, що передбачає щирість, довіру, взаємну симпатію, взаємодопомогу.

Обладнання і матеріали: стікери з іменами всіх дітей; повітряна кулька великого розміру, заповнена гелієм.; картки з зображенням різних видів допомоги.; кольорові серветки; комп'ютер, доступ до інтернету.

Хід заняття

Привітання

В добрий ранок,
В добрий час
Завітали ви до нас
Всіх ми вас вітаємо
Та гарного настрою, Вам бажаємо!

На початку заняття діти сідають у коло та переглядають дитячий кліп із пісенькою про дружбу. Це сприяє встановленню гарного настрою та налаштуванню на тему заняття. *(діти слухають пісеньку про дружбу)*

Вправа «Добра справа»

Вихователь: -Діти, вітаю вас! Сьогодні до нас у гості прилетіла кулька – мандрівниця, яка дуже хоче познайомитися з вами й передати вам вітання від дружніх дітей, яких вона зустрічала під час своїх мандрів. Кульці дуже цікаво, а які ви діти? Допоможемо їй? Для цього пропоную вам, взявши в руки кульку, по черзі коротко розповісти про добру справу, яку ви зробили для свого друга. Після цього я дам вам стікер із вашим ім'ям і ви прикріпите його до нашої кульки.

-Далі ви передасте кульку по колу, аж доки всі діти нашої групи потримають її у своїх руках та імена всіх вас будуть на кульці. Під час прогулянки на майданчику ми всі разом випустимо кульку в повітря і побажаємо їй гарної подорожі до інших дітей та передамо їм наші вітання. (наприкінці цієї вправи важливо обов'язково похвалити дітей від імені кульки.)

Вихователь: А тепер, діти, я прочитаю вам цікавий віршик, а ви скажете мені свою думку про нього.

Про друга

Твій друг
тобі віддасть усе:
і свій квиток на карусель,
і цвях, і гудзик, і літак,
та не за щось –
а просто так.

І збільшувальне скельце,
найкраще у дворі,
твій друг
зі щирим серцем
тобі віддасть – бери!

І ти нічого не жалій –
ніколи і нітрохи!
І навіть
м'яч футбольний свій
віддай, як друг попросить.

І посміхнеться друг тобі –
аж схочеться співати.
І ти подумаєш тоді:
«Як-гарно – дарувати!...»

Розкажіть, діти, чи доводилося вам ділитися з друзями, чи було вам це приємно? (*варіанти відповідей дітей*)

Гра дружньої взаємодії «Акваріум»

Вихователь: Діти уявіть, що наша кімната – це великий акваріум. Зараз я наллю сюди приємну теплу воду, щоб в акваріумі змогли плавати різнокольорові рибки. (*Наповнити кімнату уявною водою.*)

Ви тепер – рибки, котрі повільно плывуть в акваріумі і з цікавістю все роздивляються. При цьому кожен має тримати на голові кольорову серветку. Рухайтеся так, щоб серветка не впала.

Рибка, в котрої серветка впаде, залишається на місці й не може плисти далі. Але їй може допомогти інша рибка – вона набере більше повітря, пірне вглиб акваріума, дістане серветку й покладе її на голову рибки, яка її загубила.

Тепер візьміть кожний по кольоровій серветці й покладіть її на голову. Зробіть пару разів глибокі вдих і видих, щоб трохи розслабитися, і можете красиво та спокійно плисти по акваріуму (*лунає спокійна музика або звуки морських хвиль на вибір*).

А тепер настав час вилити воду з акваріума. Я відкриваю стічний отвір, і вода витікає. А ми разом із водою дедалі ближче пливемо до стоку, доки всі не зберемося до купи.... Тепер ви не рибки, а знову діти, давайте мені ваші серветки, я зберу їх у коробочку.

Вихователь: Сідайте, діти знову в коло, і я прочитаю вам казку.

Два товариші

Два товариші Два приятелі йшли лісом. Коли раптом назустріч їм вийшов ведмідь. Один із приятелів швидко видерся на дерево й там зачаївся. А другий, що опинився на межі загибелі, впав на землю, вдаючи із себе мертвого. Коли ведмідь почав обнюхувати його, він затамував подих, бо кажуть, що звір не займає мертвого. Щойно ведмідь відійшов, товариш спустився з дерева і, насміхаючись, запитав, що прошепотів йому ведмідь на вухо? А той відповів: «Щоб я надалі не знався з тими, хто кидає друзів у небезпеці!»

Байка Езопа

Бесіда

- Де гуляли приятелі?
- Хто вийшов їм назустріч?
- Як вчинив один із приятелів?
- Що зробив другий?
- Що спитав приятель, коли зліз із дерева?
- Що йому відповів другий?
- Чому він так сказав?

Фізкультхвилинка: А тепер, діти, вставайте та виходьте на середину кола. Давайте порухаємося під музику, а ви намагайтеся повторювати ті рухи, які побачите на екрані

Вихователь може на свій розсуд визначити тривалість цієї вправи, адже її можна легко зупинити в будь-якому місці. Вихователь: Наприкінці нашого заняття пропоную переглянути цікавий мультфільм (на вибір) про дружбу і взаємодопомогу.

Вихователь: Тепер я перевірю, як ви зрозуміли наше заняття. Я дам кож- ному з вас картку, на якій зображено дружні або недружні дії та ситуа- ції. Якщо вам сподобалося те,

що зображено, покладіть картку всередину кола, а якщо ні — то викладіть за коло. (Аналіз варіантів дій дітей.)

Підсумок

Немає нічого важливішого за дружні стосунки, допомогу товаришеві, приязне ставлення до оточуючих. Дружнім дітям і сонечко всміхається, і труднощі долаються, і веселіше грається. Будьмо дружніми!

Тема: Кожна дитина — як у намисті перлина.

(Старша група)

Мета: Розвиток емпатії, вміння проявляти позитивні емоції, контролювати їх, тренування вміння слухати інших, вміння висловлювати свою думку, створення доброзичливої атмосфери, розвиток упевненості в собі.

Обладнання і матеріали Різнокольорові повітряні кульки невеликого розміру на стрічках за кількістю дітей у групі. ► М'яка іграшка сова. ► Пастельна крейда, великі аркуші паперу. ► Комп'ютер, доступ до Інтернету, мультимедійний проектор (бажано).

Хід заняття

Вихователь: Вітаю вас! І ви, діти, привітайте одне одного, але не звичайним привітанням, а так, як я вам покажу.

Діти вільно пересуваються кімнатою, постійно змінюючи партнерів для вітання. А вітатися з дітьми вони повинні так, як говорить вихователь. Приклади: руками, носами, ногами, усмішками тощо.

Лунає весела музика на вибір.

Вправа «Комплімент»

Вихователь: А тепер сідайте на стільці й почнемо гратися. Зараз ми по колу звертатимемося до сусіда ліворуч зі словами: «Принко, мені по-добається... тобто похвалимо сусіда за щось, зробимо йому комплімент». Пропонується покласти свої руки на руки сусіда ліворуч, подивитися йому в очі й усміхнутися. І так по колу.

Гра «Знайомство з мудрою совою»

Вихователь: Сьогодні, діти, до нас у гості завітала мудра сова. Вдень вона погано бачить, зате добре все чує, і їй дуже цікаво дізнатися про те, які хороші діти зібралися в нашій групі. Розкажемо їй? Мудра сова полетить до лісу й розповість про нас усім звірятам. Згодні?

Отже, починаємо. Спочатку кожен із вас скаже по одному реченню, яке починається словами «Я хороший тому, що...», і так по колу, доки кожен із групи виступить. Дитина, яка виступила, отримає від мудрої сови невеличку повітряну кульку.

Ми уважно слухатимемо, а далі говоритимемо про сусіда ліворуч, починаючи речення словами: «Ти хороший тому, що...», і передаватимемо йому свою кульку. Коли виступить останній учасник групи, в нього в руках опиняться всі кульки. Ми зв'яжемо їх разом, утвориться великий красивий букет. Покладемо його в центр нашого кола.

А тепер продовжуйте речення «Ми хороші тому, що...» (Вихователь може підказками допомагати дітям висловитися, але не говорити за них.) Ви, діти, молодці! Мудра сова вдячна вам за цікаву розповідь, та їй уже час летіти додому. До побачення, мудра сово! А нам на згадку про цю зустріч залишається букет із повітряних кульок, після заняття ми прикрасимо ним нашу кімнату.

А зараз я прочитаю вам казку.

Про повітряну кульку

Бавилась одного разу дівчинка з повітряною кулькою.

— Ходімо в піжмурки гратися! — гукнула її подруга.

Дівчинка прив'язала кульку до лавки й побігла. Довго сиділа кулька на ниточці. Дуже сердилася, що дівчинка її залишила.

— Мені надокучила ця коротка нитка! Я хочу літати! — смикалася, смикалася, поки не відірвалася. Але злетіти не змогла і тому сердилася ще дужче, підстрибуючи по доріжці. Враз зупинилася біля галявини.

— Гей ви, лінюхи! — гукнула до кульбабок. — Скільки можна триматися за стебельця! Давайте разом літати!

— Ми не можемо з тобою мандрувати. Наше коріння в землі, — відповідали хором кульбабки.

— Ну то й що? — роздула боки Кулька. — Я також ніколи не літала. Завжди гралася з дівчинкою. Вона прив'язала мене за ниточку до лавки. Я смикалася, поки не відірвалася. Тепер шукаю, з ким мені політати.

Кульбабки дружно почали вовтузитись, аж погубили біленькі шапочки. Над галявиною піднялася пухнаста хмаринка.

— От з ким я полечу! — закричала кулька. Але щось не пускало її злетіти. Пухнаста хмаринка була вже далеко і високо, а кулька все ще бігала по галявині, галасувала, сердилася. Вона ледве не збила з ніг вітереця, що прогулювався стежкою.

— Ти чого лементуєш? — отямившись, запитав він.

— Я не можу злетіти! — відповіла кулька.

— Тебе тягне до землі тітонька злість, — сказав вітерець. — Для того щоб полетіти, треба бути веселим, як я.

Вітерець почав стрибати, крутитися, перевертатися. Врешті він розбігся і... полетів. Привітався до хмаринки, вклонився сонечку. Вітерець був дуже кумедний, і кулька дзвінко розсміялася.

У ту ж мить стала зовсім легкою і полетіла у небо.

А.Кох

Бесіда

- Чому кулька не змогла злетіти?
- Яким був вітерець?
- Яких правил поведінки дотримуєшся ти?
- Хто може сказати про себе: • я дотримуюся розпорядку дня; • у транспорті не штовхаюся; • поступаюся місцем старшим і дівчаткам; • вживаю ввічливі слова під час розмови; • люблю й оберігаю природу; • відповідаю за кожен свій вчинок; • думаю не лише про себе, а й про інших; • до чужої біди я не байдужий; • не засмічую вулиці різними речами; • радію успіхам товариша, разом із ним переживаю невдачі.

Фізкультхвилинка

https://www.youtube.com/watch?v=GWES_hGEkFQ

<https://www.youtube.com/watch?v=qEO6sV2RcEA>

Гра «Автопортрет на весь зріст» Це гра, в якій діти самі створюють свій образ, за допомогою цієї гри діти усвідомлюють, що вони вже дорослі. Гра допомагає їм впізнавати важливі частини тіла та вчить ними пишатися. Для цієї гри можна використати зворотний бік старих шпалер або обгортковий папір. **Вихователь:** Давайте сьогодні зробимо щось особливе — зобразимо кожного з вас. І нехай це зображення буде таке завбільшки, як і ви самі. Оскільки ви вже дорослі, я вам дам великі аркуші паперу.

Я хочу, щоб кожна дитина ненадовго лягла на свій папір, я обведу контур її тіла. (Стежте за тим, щоб ноги та руки дітей не виступали за краї аркуша. Якщо в групі є старші діти, вони можуть самотійно обводити молодших. Коли всі малюнки будуть готові, діти зможуть ще щось додати.)

Тепер ви зможете самі домалювати важливі частини свого тіла, наприклад очі, вуха, рот, ніс, пальці рук і ніг. Якщо хочете, можете намалювати одяг. Використовуйте для цього пастельну крейду та візьміть ті кольори, які вам подобаються. Коли картини будуть готові, можна підписати їх іменами дітей. Після цього кожна дитина може показати своє зображення групі. Позитивно й підбадьорливо прокоментуйте малюнки всіх

дітей, особливо фізичний образ дітей, так, щоб було відзначено індивідуальність кожного, особливість його характеру.

Вправа «Опишіть одне одного» Дві дитини стоять або сидять спиною одна до одної й по черзі описують зачіску, обличчя, одяг іншого. Потім з'ясовують, чиє описання друга було точнішим.

Вихователь: Пограймо у гру «Склади віршик».

Я розпочинатиму фразу, а ви закінчуватиме.

Мав Сашко гарненьку книжку,

Кинув враз її під ... (ліжко).

Де лежала бідна книжка,

Пробігала сіра ... (мишка).

Стала мишка книжку гризти,

Стала мишка книжку ... (їсти).

Звідкісь взявся їжачок,

Він був весь із ... (голочок).

Він прогнав зубасту ... (мишку).

Врятував нещасну ... (книжку).

Слава, слава їжачкові,

Сором же кому? (Сашкові)

Гра-руханка «Подарунок» Діти стоять у колі. Кожен із них придумує, який подарунок він хотів би вручити сусідові ліворуч. По черзі за допомогою міміки та жестів пояснює тому, кому дарує. Допускається підказка, але така, в якій не міститься назви цього предмета, а тільки його опис.

Вихователь: Кожна дитина в цьому світі заслуговує на любов, кожна дитина — хороша, й корисні навички теплих взаємовідносин допомагають кожному з вас розкрити та розвинути свої здібності. Тож будьмо, діти, лагідними та привітними одне до одного, учімося мирно жити, знаючи, що кожен із нас заслуговує на добре ставлення до себе і сам повинен гарно ставитися до інших

Тема: менше обілляй – більше роби

(старша група)

Мета: учити дітей доводити розпочату справу до кінця, учити передбачати результат; розвивати зв'язне мовлення, мислення; виховувати почуття поваги до своєї праці, викликати бажання працювати, допомогати старшим.

Матеріал: лялькова кімната, влаштована на килимі: розібране ліжечко, подушка на стільці, ковдра, перекинута через спинку ліжка, три чашки з блюдцями на ляльковому столі, сміття на підлозі (маленькі шматочки паперу) кубика, шафа для посуду; дві ляльки – мама і хлопчик Петрик; листи з незакінченим малюнком, олівець

Хід заняття

Вихователь

- По дорозі бігла мишка
- І несла в торбинці книжку,
- Через пень перечепилась,
- І та книжка загубилась.
- Я в садочок вранці йшла
- І ту книжечку знайшла,
- Вам, малята, принесла.

Вихователь показує дітям книжку.

- Книга дітям, не проста,
- В ній чарівні є слова,

- Правила ця книга має ,
- Зараз я вам прочитаю .

Вихователь відкриває книгу і читає : «Зробив діло - гуляй сміло».

Як ви вважаєте , що це означає?

Повторимо це правило .

Вихователь за допомогою лялькового театру показує інсценізацією .

Вранці мама зібралася в магазин і сказала :

Мама. Петрик , яйду до магазину , а ти прибори зі столу посуд , потім застали ліжко , замети підлогу і йди гратися.

Вихователь . Скільки завдань дала мама?

Петрик. Добре, мамусю.

Вихователь . Мама пішла , а Петрик почав приборати у кімнаті .

Петрик. Спочатку я прибору зі столу . (Бере одну чашку і приборує її в шафу , бере в руки іншу і озирається на ліжко).Мама сказала , щоб я приборав своє ліжко . (Ставить чашку на стіл і йде до ліжка) . Спочатку я струшу простирадло . Тепер поклади ковдру .

(Дивиться на підлогу)

-Ой ,скільки сміття на підлозі , треба підмести. (Петрик кидає ковдру на ліжко і починає підмітати , але тут він побачив кубики). А ось мої кубики зараз побудую будиночок. (Петрик кидає віник на підлогу і починає будувати щось із кубиків).

У цей час лунає стукіт у двері – мама прийшла.

Мама заходить у кімнати .

Петрик. Мамо , дивись, який будинок збудував.

Мама. Будинок у тебе красивий , але чому ти в кімнаті не приборав?

Петрик. Я приборав.

Мама . Якщо ти приборав , то чому ж все залишилося неприбраним?

Вихователь. Діти , як ви вважаєте , чому в кімнаті все залишилося неприбраним?

Вихователь. Правильно, діти . У кімнаті алишилося все неприбраним тому, що Петрик почав приборати зі столу посуд, але не довів справу до кінця. Уззявся застелити ліжко , але теж не застелив до кінця . Почав підмітати підлогу і , не закінчивши, почав грати . Кожну справу Петрик не доводив до кінця , тому все залишилося не прибораним . Що ж Петрикові треба було зробити, щоб скрізь був порядок ?

Так, Петрикові , спочатку потрібно було одну справу довести до кінця , потім братися за іншу , тільки тоді в кімнаті був би порядок. Допоможемо?

Діти приборались у кімнаті . Потім діти разом з вихователем повторюють правило з книги «Зробив діло- гуляй сміло». Поміркуйте, чи відповідає цій історії з Петриком прислів'я «Хочеш їсти калачі – не сиди на печі»?

Фізкультхвилинка

Скільки нас живе в квартирі?

Тато, мама, брат і я. (*Повороти голови в різні боки.*)

Раз, два, три чотири –

От і вся моя сім'я! (*Піднімання почергово рук угору.*)

Є у мами доньки, Доньки — помічниці.

Устануть раненько, (*діти «замітають»*)

Підметуть чистенько.

Ми — мужчини — тато й я!

І робота в нас своя: (*повороти тулуба в боки*)

Помагаєм мамі ми,

Посуд миємо самі. (*«Миють» посуд.*)

От, от ми які:

Ми усі — помічники! (*Діти сідають на свої місця.*)

Гра « Підкажи слово»

Щоб город перекопати,

треба взяти нам ...(лопати).
Щоб забить в стіні гвіздок,
треба мати ...(молоток).
Щоби дрова нарубати,
треба нам ... (сокиру) мати.
Щоб малюнки малювати,
Треба...(олівці) нам взяти.

Погляньте, наш Петрик засумував . Адже він не тільки в кімнаті не прибрав , а ще й малюнки і домалював. Допоможімо йому . Уважно розгляньмо малюнки і домалюймо частини, яких не вистачає

Щоб усе на світі вміти,
Треба волю гартувати.
Пізнавати все хотіти.
Раз почав, то не кидати,
А завершити успішно,
Бо кінець вінчає діло.
Бо ж завжди буває смішно,
Хто береться дуже сміло,
А не вміє завершити
І кида свою роботу.
То ж, як хочеш добре жити,
Потрудися аж до поту.

А тепер повторімо і запам'ятаймо на все життя : «Почату справу доводь до кінця»,
«Кінець – ділу вінець!»

«Про родину піклуватись будемо, нікого не забудемо» (старша група)

Мета: дати дітям можливість усвідомити, що родина – це люди, пов'язані почуттям любові, а також відповідальності одне перед одним; пояснити життєве правило «Якщо я беру, то я даю»; підвести до думки, що всі в родині піклуються одне про одного; розвивати мовлення, мислення; виховувати шанобливе ставлення до рідних.

Матеріал: папір, фольга, конфеті, клей, ножиці, схема « Домашні обов'язки».

Хід заняття

На дошці – світлини сімей дітей. На килимку – родина стоніжок.
Вихователь звертає увагу на сім'ю стоніжок.
*У стоніг – мами і тати – народилися малята.
Такі вони гарні й цікаві, батьки дуже раді їхній появі.
З народженням сто ноженят змінилася оселя:
У ній постійна метушня і сміх чути веселий.
Усюди сохнуть пелюшки, печуться пиріжки,
А ще з'явилися ліжечка, поставлені в кутки.
Увечері з роботи повертається тато
І грається з дітьми в ляльки та солдатів.
Діти, чи схожа ваша родина на родину стоніжок?
Знайдіть фотографію, на якій зображена ваша сім'я.
Ось це сім'я і дорога родина –
Це тато, мама, бабуся і дідусь,
Сестричка, братик і любов єдина,
І я у них також любити вчусь.
В родині тепло, затишно і тихо,
Надійно, світло, радісно завжди.*

*І нас в родині оминає лихо,
З усім на світі я біжу сюди.
Пригорне ніжно матінка дитину,
Положить тато руку на плече.
Я завжди можу спертись на родину,
Тут серце біль тяжкий не обпече.
Бо є любов, підтримка і увага,
Є тепле слово – щастя джерело.
Панує у родині в нас повага,
Любов прадавня, ласка і тепло.*

Розкажіть про свою сім'ю.

Двоє – троє дітей розповідають про свої сім'ї.

Сім'ї бувають різні: великі і маленькі. Кожна людина від народження має сім'ю. А чи обов'язково всі члени родини проживають в одній оселі? (не завжди. Часто дідусь і бабуся живуть окремо, діти ходять до них у гості або їздять у відпустку.)

Гра «збери ланцюжок»

Двоє малят виходять до дошки і розкладають картинки у відповідному порядку:
Немовля – дівчинка – дошкільниця – школярка – мама-бабуся;
Дитина хлопчик – дошкільник – школяр – тато – дідусь.

Кожна людина, народившись, є немовлям. Роки минають, немовля зростає і перетворюється на дорослу людину. Доросла людина з часом починає старіти. Старіє, старіє і робиться зовсім старенькою. Так буває з усіма людьми. Доросла людина створює сім'ю. У кожного з вас є сім'я. ви найщасливіші діти на світі, тому що у ваших сім'ях усі люблять одне одного, весело живуть разом. Кожен у родині має свої обов'язки. Пограймо у гру.

Гра «Хто що робить»

Бабуся пече пироги, в'яже шкарпетки, рукавиці, доглядає за онуками...
Мама готує обід, пере, прасує, ходить по магазинах, виховує дітей...
Тато ремонтує, їздить на машині, заробляє гроші, допомагає мамі...
Дідусь працює на дачі, допомагає татові, бабусі...
Сестра допомагає мамі бабусі по господарству, грає з меншими..
Брат допомагає татові, дідусеві, виносить сміття...
А що робите ви?

Фізкультхвилинка «Діти допомагають батькам»

Діти виконують рухи відповідно до тексту.

Маму я свою люблю,

*Їй завжди допоможу:
Я прасую і перу,
Віник я до рук беру,
Чисто-чисто підмітаю,
Гарно вікна вимиваю.
Мама хай відпочиває
І на мене поглядає.*

Молодці, допомогли матусям. А сім'ю шанували з давніх пір. Народ склав багато прислів'їв про родину. Пригадаймо деякі з них.

*Сімейна злагода за все дорожча.
На що клад, коли в сім'ї лад.
Уся родина разом – душа на місці.
Дружна сім'я гори зверне.
Діти пояснюють значення прислів'їв.*

Добре пригадали прислів'я про родину. Пропоную вам подумати, як ви поводитиметесь у різних ситуаціях.

Мама захворіла (*Треба викликати швидку.*)
У тата поганий настрій. (*Треба його розвеселити.*)
Бабуся втомилася і лягла відпочити. (*Треба сидіти тихо і не галасувати.*)
Маленька сестричка плаче, а мама зайнята. (*Треба заспокоїти сестричку, пограти, з нею.*)

Дідусь ремонтує машину. (*Можна підносити йому інструменти.*)

З усіма проблемами впоралися. Пограймо ще.

Гра «Назви лагідно кожного члена сім'ї»

Син – синок, синочок.

Дочка – донька, донечка.

Брат – братик.

Сестра – сестричка.

Мама – мамочка, матуся.

Тато – татусь, татунечка.

Бабця – бабуся, бабуня.

Дід – дідусь, дідусенька.

Я бачу, що всі ви дуже любите свою сім'ю. Як добре, коли в людини є дружна родина! А якщо в сім'ї всі піклуються одне про одного, люблять і пишаються одне одним, то що в ній пануватиме? Як ви вважаєте? (*злагода, дружба, любов.*)

Розкажіть, за що ви любите свою сім'ю і пишаєтесь нею.

Пропоную вам виготовити сувенір для членів своєї родини «Сердечне слово».

Діти вирізують за трафаретом силует серця, прикрашають його.

Щоб це сердечко подарувати,

Слова приятні треба сказати.

Сердечко це буде всіх зігрівати

І тепло своє дарувати.

Інтегроване заняття «Праця в нашому житті».

(старша група)

Мета: закріпити знання дітей про працю дорослих. Уточнити уявлення про найбільш доступні й необхідні для розвитку їх соціального досвіду види праці дорослих. Простежити взаємозалежність у роботі людей різних професій; необхідність виконання своїх трудових обов'язків для отримання потрібного результату. Формувати навички спілкування із знайомими та незнайомими людьми; виховувати почуття радості за свої та чийсь успіхи, підбадьорювати та підтримувати у різних ситуаціях своїх товаришів. Розвивати логічне мислення, вміння висловлювати та доводити свою думку. Виховувати відчуття гордості за своїх батьків, повагу до праці дорослих, бажання наслідувати їх у посильних справах.

Хід заняття:

- Доброго ранку, доброго дня!

Хай плещуть долоньки,

Хай тупають ніжки,

Кивають голівки

І сяють усмішки!

Діти:- Доброго ранку, доброго дня!

- Щоб наші гості краще познайомились з вами, розкажіть трішки про себе.

1. Не ледачі ростемо!

Руки в нас умілі,

Будем зміною батькам,

В кожному добрім ділі.

2. В країні нашій стільки справ,
 І все таке цікаве,
 А я ще досі не добрав
 Яка найкраща справа.
 3. Літак між хмарами водить,
 У шахті працювати,
 Хліба ростить, сади садить,
 Будинки будувати.
 4. Просторі стеляться шляхи,
 Навкруг широкий обрій.
 Нам все відкрито у житті,
 Аби учились добре.

- Кажуть, що вибір професії – це друге народження людини. Від того наскільки влучно ти обереш свій життєвий шлях, залежить, яке місце в суспільстві ти будеш посідати. І хоч зараз наші дітки ще зовсім невеличкі, але вони вже мріють про те ким стануть коли виростуть, яку професію оберуть.

- А що таке професія? (Професія - це робота, яку людина для себе обрала; справа, якою людина займається в житті).

- Дізнавшись, якими питаннями ви переймаєтесь, дорослі – представники різноманітних професій запросили вас прийняти участь в інтелектуально – розвивальній грі «Що? Де? Коли?». Ви згодні прийняти запрошення?

- Тоді запрошую вас до гри (діти проходять; сідають за столи; в центрі стіл з полем розподіленим на сектори в яких розкладені конверти з завданнями; дзига зі стрілкою, мультимедійне обладнання).

(Перед початком гри проводиться психогімнастика).

- Ось зібралися ми в круг,
 Я твій друг, і ти мій друг.
 Міцно за руки візьмемось,
 І друг другу посміхнемось!

Ведуча обертає дзигу, обирається лист з завданням, яке діти виконують. На листах картинки з зображенням знаряддя праці тієї, чи іншої професії, завдяки яким діти мають змогу здогадатися від людини якої професії він надійшов.

Завдання: Лист від будівельника.

- Рівно цеглу викладає,
 Дах старанно покриває,
 Каменярь і покрівельник,
 Носять назву будівельник.

Дігра «Для кого будівельник побудував будинок?»

(Українець – хата; ескімос – юрта; росіянин – ізба; китаєць – пагода; індієць – вігвам. (парні картинки).

Лист від педагога.

- Прийдуть до школи діти малі,
Там їх зустрінуть учителі,
Будуть навчати читати ,писати,
І один одному допомагати.

- Яким повинен бути вчитель? (відповіді дітей).

Дігра « Що переплутали діти?»

Лист від художника.

- Художник чудові картини малює,
В музеї милуюсь пейзажами я ,
Там рідна природа, річки і долини,
Лани золоті, Україно моя.

Що робить художник? Як називаються жанри картин, які намалював художник? (натюрморт, пейзаж, портрет).

Гра « Знайди відмінності».

Лист від міліціонера.

Розповідь: - Міліціонерів всі бачать кожного дня на вулиці. У них особлива форма, суворий вигляд. Тому що вони стежать , щоб скрізь був порядок.

- Що роблять міліціонери? Яким треба бути , щоб стати міліціонером?

Дігра «Допоможіть знайти злочинця».

Лист від архітектора.

- Треба знати, що без плану
Не збудуєш і майдану,
Точно вирахує вектор,
Геніальний архітектор.

- Що робить архітектор? (Відповіді дітей).

Дігра « Склади будинок». (розрізні будинки школи, палацу, цирку, магазину музичних інструментів). Діти працюють в групах, пояснюють, як ці будинки можна використовувати.

Лист від листоноші (чорний ящик).

- Хто розносить нам листи,

Телеграми і газети?

Ой, важка у нього ноша!

Це звичайно листоноша.

Дігра «Професії посварилися». Діти вибирають по дві ілюстрації із зображенням професії і розмірковують, яким чином вони пов'язані.

(Будівельник збудує пекарю будинок, а пекар спече будівельнику печиво тощо).

Лист від матусі - бібліотекаря. (Відеолист).

- Добрий день діти! Я хочу розповісти вам про свою професію. Ось заклад в якому я працюю, можливо ви його впізнаєте. (Будівля школи). А зараз ми відвідаємо мій кабінет. Подивіться скільки тут книжок, всі вони охайно розташовані на полицях. До мене приходять школярі і я допомагаю знайти потрібну їм книгу, журнал чи іншу інформацію. Я роблю це швидко за допомогою картотеки, в якій всі книжки розміщені за літерами алфавіту. Ви здогадалися як називається моя професія ? (Припущення дітей).

- А зараз моє завдання: зробіть каталог книжок про професії на літери А і П.

Дігра «Каталог книжок». (Діти отримують книги з ілюстраціями до професій і розміщають їх на відповідних полицях з літерами А і П, пояснюють свій вибір).

А: - Архітектор, Агроном, Аптекарь, Акробат, Астроном.

П: - Продавець, Перукар, Пожежник, Пекар, Пілот.

Лист від вихователя. -Шановні діти, я приготувала для вас прислів'я про працю, спробуйте їх пригадати. (за мнемотехнікою).

« Бджола мала, а й та працює».

« Риба у воді, а людина у труді».

« Птиця створена для польоту, а людина для праці».

« Маленька праця краща за велике безділля».

Музична пауза.

Лист від журналіста. Чорний ящик, в ньому мікрофон.

- Кому потрібен мікрофон? Хто першим дізнається новини і приносить їх в редакцію? (Журналіст).

Журналісти подорожують за новинами по всьому світу, беруть інтерв'ю, розповідають найцікавіші новини. Пропоную уявити себе поруч із журналістом і відвідати найцікавіші куточки світу. (Мультимедійна презентація)

- А зараз я хочу взяти інтерв'ю у вас.

Мовна гра – діалог « Інтерв'ю». Діти розповідають за запитаннями про обрану професію, місце роботи, які дії будуть виконувати, чому обрали дану професію.

Спитай у тата і у мами, які професії у них?

Професій різних є чимало, сповна їх вистачить на всіх.

Та є одна з поміж професій, якої вчать всі в житті.

Вона для кожного найперша, якої вчитимешся й ти!

Учитель, лікар чи геолог, письменник, слюсар чи кресляр.

Всі називають головною, одну професію - дошколяр!

Бо всім відомо, що без знань, не станеш у житті ніколи

Тим, ким в дитинстві мрієш бути!

- Діти, я сподіваюсь, що коли ви виростете і оберете свою професію – станете гарними спеціалістами і працюватимете на благо нашої держави.

**Тема заняття «Дружба – найбільший скарб.
Скажи мені хто твій друг?»
(старша група)**

Мета: дати поняття, що таке дружба. Учити дітей знаходити спільну мову з однокласниками. Розвивати почуття власної гідності, вчити поважати гідність інших людей. Виховувати почуття дружби, взаємодопомоги.

Обладнання: малюнки до казок «Ріпка», «Рукавичка», «Коза – дєреза», зображення епізодів про дружбу дітей під час гри.

Хід заняття

Гра «Чарівний клубочок»: діти сідають в коло і передають один одному клубочок, розмотуючи нитку. При цьому вони говорять побажання або комплімент.

II. Мотивація діяльності.

Знайшов мурашка гарну бадилину.

Везе- везе...везе-везе...

І так, і сяк, і вгору, і в долину!

Така важка, ніяк не доповзе.

Прийшла на поміч різна комашина,

Ще й коника гукнули стрибунця.

Три дня, три ночі царство мурашине

Рубало бадилинку на дрівця.

Запитання:

1. Про кого розповідається у вірші?(про мурашка, його друзів які йому допомогли)
2. Що знайшла мурашка?(Мурашка знайшла бадилину)
3. Як вона справлялася з роботою?(Мурашці було дуже важко)
4. Хто прийшов на допомогу?(На поміч прийшла різна комашина і коник стрибунець.

III. Розкриття поняття «дружба»

Отже, сьогодні у нас піде розмова про.....

Ви скажете самі коли складете слово із літер.

1. Бєсїда за малюнком.

Якось раз хлопчик винїс конструктор на подвір'я й вирішив побудувати гарний палац для своїх улюблених казкових героїв. Раптом із підїзду вийшов сусїд, підступив до будівлі та зруйнував її. Що ж робити господареві казкового палацу:

- піти поскаржитися мамі;
- розплакатися;

- побитись із сусідом;
- разом із сусідом до кінця зруйнувати будівлю;
- запропонувати побудувати новий палац разом?

Відповіді учнів.

2. Робота з текстом « Хто головний у пісочниці?»

Хто головний у пісочниці?

Незабаром Іванко піде до школи. Він уже знає літери, цифри, трішки вміє читати. А поки що Іванко ходить у дитсадок. Найбільше хлопчиківі подобається гратися в пісочниці зі своєю улюбленою іграшкою – самоскидом. Коли хлопчик грається з ним, він уявляє себе водієм великої вантажівки, яка перевозить пісок. Коли одного разу Іванко грався із самоскидом, він раптом почув злий, грубий голос Миколки:

- Віддай мені самоскид!
- Не віддам, я перший узяв його погратися! – відповів Іванко.

Хлопчики стали борюкатися. Миколка намагався відібрати самоскид. Іванко не хотів поступатися. Між ними закипіла справжня бійка. А самоскид самотньо стояв на краю пісочниці. Нарешті, вони втомились. Іванко сказав перший:

- Зробімо перерву!
- Не хочу, відмовився Миколка.
- Тоді розділимо перерву навпіл. Я візьму одну половинку перерви, а ти – другу, - запропонував Іванко.

І Миколка погодився. Вони посиділи в різних куточках пісочниці й задумались. А самоскид усе нудьгував...

Що ж трапилося далі?

Запитання до тексту:

- Хто має пацію, Іванко чи Миколка? Чому?
- Що запропонував Іванко? Скільки ж триватиме перерва?

Вихователь пропонує дітям обіднатися в пари. Кожна пара вигадує своє продовження історії про Іванка та Миколку. Далі малята оцінюють придумані варіанти й вибирають із них найкращий.

Покажіть і радість і смуток

Діти зображають радість і смуток очима, руками, очима й руками разом, позою, роухами.

Я думаю, я зосереджений

Мандрівник сидить за столом й уважно вивчає мапу. Він обмірковує шлях подорожі.

Покажи зосередженість:

Ліва рука спирається ліктем на стіл і підтримує голову, нахилену ліворуч, вказівний палець правої руки рухається уявною мапою. Очі примружені, губа закушена.

Робота зі схемою « Будиночок дружби»

Заповніть « будиночок дружби», розкажіть про свій вибір.

(Вчитель заповнює зі слів малят лівий бік, діти добирають малюнки героїв і наклеюють їх.)

БУДИНОК ДРУЖБИ

--

Казка, м/ф	герой

7. То що значить «дружити»?

Метод «Прес» (питання обговорюється в парах)

Ми вважаємо, що дружити – це значить...(Відповіді дітей)

Тому що...(Відповіді дітей)

Наприклад.....(Відповіді дітей)

Отже...(Узагальнення учителя)

- Почуття взаємодопомоги, товариськості, дружби здавна цінувались українським народом. Про це йшлося в казках, прислів'ях, байках.

- Які ви знаєте народні казки, в яких йдеться про дружбу, взаємодопомогу? (« Рукавичка», « Ріпка», « Коза-дереза», демонстрація малюнків до казок, аналіз їх)

Народ склав багато прислів'їв про дружбу. Давайте пограємо в таку гру, яка допоможе вам запам'ятати якнайбільше з них.

Гра «Навчаючи – вчусь»

У кожної дитини в руках картка, на якій записано прислів'я. Певний час (2-3 хв.) діти повинні ходити по класу, шукаючи собі пару, щоб розказати своє прислів'я та вислухати співрозмовника. Гра починається і закінчується за сигналом учителя. Перемагає той, хто вислухав та запам'ятав більше всіх прислів'їв. Закінчення гри – колективне обговорення змісту прислів'їв.

Прислів'я для гри

Не так тії сто братів, як сто друзів.

Дружба – найбільший скарб.

Нових друзів наживай, старих не забувай.

Друга шукай, а знайдеш – тримай.

Дружба та братерство – дорожче багатства.

Людина без друзів – що дерево без коріння.

Один за всіх – всі за одного!

Як будемо в дружбі жити – нас нікому не зламати.

З ким поведешся, того й наберешся.

Добре там живеться, де гуртом сіється і оретьсяю

IV. Робота в групах.

Складання правил дружби. По закінченні роботи кожна група пропонує свій варіант, а потім всі разом вибирають найкращі правила для подальшого їх виконання в класі.

V. Підведення підсумків заняття. Висновок.

Обговорення і прийняття « Законів дружби»

Допомагай другові. Якщо вмієш щось робити, навчи і його. Якщо друг потрапив у біду, допоможи йому, чим можеш.

Ділись із другом. Грайся так, щоб не намагатися завжди взяти собі найкраще. Зупини друга, якщо він робить щось погане. Коли друг не має рації, скажи йому про це.

Не сварпись, не сперичайся через дрібниці; грайся дружно, не ставай зарозумілим, якщо в тебе щось вийшло краще, ніж в інших; не заздри – радій ус піхам друга разом із ним. Якщо зробив погано, не бійся зізнатися в цьому, попрохай вибачення й визнай свою помилку.

Умій спокійно прийняти допомогу, поради й зауваження від інших дітей.